

Piotr Rudniewski

Prof. dr hab. Jerzy Ważny powołany na członka Polskiej Akademii Nauk

---

Ochrona Zabytków 45/3 (178), 125-126

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prof. dr hab. Jerzy Ważny powołany na członka Polskiej Akademii Nauk

Konserwacja zabytków jest reprezentowana w Polskiej Akademii Nauk nader skromnie. Z tym większym zadowoleniem należy przyjąć powołanie na 77 Sesji Zgromadzenia Ogólnego w dniu 6 grudnia 1991 r. na członka korespondenta PAN prof. dr hab. Jerzego Ważnego. Jest on wybitnym specjalistą ochrony drewna w szerokim zakresie, organizatorem i kierownikiem pierwszej i jedynej w Polsce Katedry Ochrony Drewna SGGW. Znaczna część jego dorobku naukowego i konserwatorskiego poświęcona jest problemom drewna zabytkowego.

Prof. Jerzy Ważny ukończył studia na Wydziale Leśnym SGGW w 1950 r., specjalizując się w zakresie patologii i konserwacji drewna pod kierunkiem prof. dr hab. Józefa Kochmana, członka rzeczywistego PAN. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał na Wydziale Technologii Drewna SGGW w 1957 r., habilitował się w roku 1962. Nominację na profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1969 r., profesorem zwyczajnym został w 1976 r. W tym samym roku wybrany został na członka rzeczywistego Międzynarodowej Akademii Nauk o Drewnie (International Academy of Wood Science – IAWS) w Wiedniu.

Jest również członkiem Międzynarodowej Organizacji Ochrony Drewna (International Research Group on Wood Preservation) w Sztokholmie, grupy roboczej IUFRO (IUFRO – Working Group on Wood Protection) w Rotorua w Nowej Zelandii. Działal także wielce aktywnie w Grupie Roboczej b. krajów RWPG dla Spraw Konserwacji Zabytków w Warszawie i Centrum Koordynacyjnym Badań nad Drewnem w Bratysławie.

Przez wiele lat był i jest członkiem i przewodniczącym Rady Naukowej przy b. Ministrze Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, członkiem Rady Naukowej Pracowni Konserwacji Zabytków, Fundacji Ochrony Zabytków, przewodniczącym Rady Naukowej Ośrodka Badań i Konserwacji Zabytków przy PKZ. W latach 1960-1963 był doradcą Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych do spraw ochrony budowli, a od 1956 r. jest nieprzerwanie członkiem i przewodniczącym Międzyresortowej Komisji Ochrony Drewna.

W 1990 r. otrzymał prestiżową nagrodę międzynarodową „Ron Cockcroft Award” w Szwecji, a także liczne nagrody: Rektora SGGW-AR, 3 nagrody Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki i 2 nagrody Ministra Edukacji Narodowej, posiada też odznakę „Zasłużony Działacz Kultury”.

Dorobek naukowy prof. Jerzego Ważnego obejmuje ponad 280 pozycji drukowanych, w tym przeszło 90 w czołowych czasopismach branżowych, jak: „Holzforschung”, „Holz als Roh- und Werkstoff”, „Material und Organismen”, „Wood Science and Technology”, „Wood and Fiber Science”, „International Biodeterioration”, „Holztechnologie”, „Chimia Dreviesiny” i inne.

Tematyka badań obejmuje szerokie zagadnienia patologii i konserwacji drewna w postaci surowca, w budowlach oraz obiektach zabytkowych ruchomych i nieruchomych. Dotyczą one diagnostyki fizjografii oraz biologii organizmów niszczących drewno, ich wpływu na właściwości drewna, metod badań środków ochrony oraz metod konserwacji. Do szczególnych osiągnięć ostatniego okresu należą badania w zakresie unowocześnienia metod toksykometrycznych środków ochrony drewna drogą wprowadzenia po raz pierwszy w świecie estymacji komputerowej wyników oraz zastosowanie analizy numerycznej w diagnostyce grzybów niszczących drewno. Szczegółowe omówienie dorobku prof. Jerzego Ważnego i kierowanej przez niego Katedry przedstawiono w „Ochronie Zabytków”, nr 4, 1991.

Jednocześnie prof. Jerzy Ważny sam lub przy udziale współpracowników wykonał przeszło 9 tysięcy ekspertyz obiektów porażonych przez grzyby i owady, w tym ogromnej liczby zabytków ruchomych i nieruchomych. Pod jego kierunkiem lub przy jego konsultacjach rozwiązywano problemy konserwacji licznych obiektów kultury narodowej w stolicy i na terenie całego kraju. Dla wielu z nich opracowano szczegółowe projekty konserwatorskie. Dla niektórych z nich jak np. Pałac w Wilanowie, Pałac w Nieborowie prowadzono stały nadzór konserwatorski przez cały okres odbudowy. Przez wiele lat stałą opiekę konserwatorską sprawowano nad Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku i Muzeum Wsi Lubelskiej, współpracowano również z innymi licznymi skansenami.

Prof. Jerzy Ważny poświęcił również wiele uwagi dydaktyce. Prowadził lub prowadzi wykłady z fitopatologii leśnej i mikrobiologii leśnej na Wydziale Leśnym SGGW, ochronę i konserwację drewna na Wydziale Technologii Drewna, a także mikrobiologię konserwatorską na Wydziale Konserwacji Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie oraz konserwację drewna na Wydziale Etnologii U.W. Pod jego kierunkiem zrealizowano ponad 80 prac magisterskich oraz 10 prac doktorskich. Wykształcił on przeszło 2 tysiące ekspertów w zakresie ochrony budowli, w tym również licznych konserwatorów zabytków.

Prof. Jerzy Ważny wyjeżdżał wielokrotnie zagranicę do licznych krajów jako ekspert, uczestnik konferencji lub „visiting professor” (Australia, Nowa Zelandia).

Jest on inicjatorem i organizatorem 16 Sympozjów Ochrony Drewna z udziałem gości zagranicznych, odbywających się w odstępach dwuletnich od 32 lat.

Według opinii prof. dr hab. Józefa Kochmana członka rzeczywistego PAN prof. Jerzy Ważny jest twórcą liczącej się w kraju i zagranicą naukowej szkoły ochrony drewna.

mgr Piotr Rudniewski
Członek Rady Redakcyjnej

Professor Jerzy Ważny appointed as a member of the Polish Academy of Sciences

As monument conservation is very scarcely represented in the Polish Academy of Sciences, we are especially pleased by the fact that at the 77th Session of the General Assembly on the 6th of December 1991 Professor Jerzy Ważny was appointed a corresponding member of the Academy. He is an outstanding specialist in the field of wood preservation, the organizer and head of the only Department of Wood Protection in Poland in the Main School of Agriculture in Warsaw. Most of his scientific and conservation work has been devoted to the problems of wooden monuments.

Professor Jerzy Ważny graduated from the Forestry Department of the Main School of Agriculture in Warsaw in 1950. He specialized in pathology and conservation of wood under the supervision of Professor Józef Kochman, a full member of the Polish Academy of Sciences. In 1957 he received the doctoral degree in the Department of Wood Technology of MSA, in 1962 he completed the habilitation procedures. In 1969 he was nominated as associate professor, and in 1976 as full professor. In the same year he was elected a full member of the International Academy of Wood Science (IAWS) in Vienna.

He is also a member of the International Research Group on Wood Preservation in Stockholm and the IUFRO group (Working Group on Wood Protection) in Rotorua, New Zealand. He worked very actively in the former Comecon Working Group for Monument Conservation in Warsaw and in Wood Research Coordination Centre in Bratislava.

For many years he was a member and the chairman of the Scientific Council of the former Ministry of Forestry and Wood Industry. He has been a member of the Scientific Council of Monument Conservation Workshops, the Foundation for the Protection of Monuments, and the chairman of the Scientific Council of the Centre for Conservation and Research over Monuments. In the years 1960-63 he was a counsellor of the Minister of Building Industry in the field of the protection of buildings. Since 1956 he has been the chairman of the International Committee of Wood Protection.

In 1990 he received the prestigious international „Ron Cockroft Award” from Sweden. He is also a laureate of many awards granted by the Minister of Science, Higher Education and Technique, the Rector of the Main School of Agriculture, the Minister of National Education, as well as of the „Meritorious Cultural Activist” medal.

Professor Jerzy Ważny is the author of over 280 scientific publications. More than 90 of them have been published in the leading journals connected with the field, such as „Holzforschung”, „Hols- und Werstoff”, „Material und Organismen”, „Wood Science and Technology”, „Wood and Fibre Science”, „International Bio-

deterioration”, „Holztechnologie”, „Chimia Drevesiny” and others.

His research work is devoted to the complex field of pathology and conservation of wood appearing as raw material, in buildings, historical monuments and works of art. It is concerned with diagnostics of phisiography and biology of wood-destroying organisms, their influence on the technical parameters of wood, methods of conservation and methods of protection. A special recent achievement is the modernization of toxicometric methods of wood protection through introducing the computer estimation of results for the first time in the world and applying numerical analysis in the diagnostics of wood-destroying fungi. A detailed presentation of Professor Ważny’s and his Department’s works can be found in the fourth issue of „Ochrona Zabytków” from 1991.

Professor Jerzy Ważny, himself or with co-workers, appraised as an expert over 9000 objects infected by fungi or insects, including a vast number of mobile and immobile monuments. He was a supervisor or consultant in the conservation of numerous treasures of culture in Warsaw and all over the country. For many of them detailed conservation projects were prepared. Some, such as the Palace in Nieborów or the Palace in Wilanów, were constantly supervised throughout their reconstruction. For many years the Museum of Folk Architecture in Sanok, the Museum of Lublin Countryside and other Skansen museums were offered continuous assistance.

Professor Ważny has also been involved in pedagogical work. He has had lectures on forest fitopathology and microbiology in the Forestry Department of MSA, on wood protection and conservation in the Department of Wood Technology, as well as on conservation microbiology in the Conservation Department of the Academy of Fine Arts in Warsaw and on wood conservation in the Department of Ethnology in the University of Warsaw. He supervised over 80 master theses and 10 doctoral dissertations. He has trained more than 2000 experts in the field of the protection of buildings, including numerous monument conservators.

Professor Jerzy Ważny has often been invited abroad as an expert, conference participant or visiting professor (Australia, New Zealand). He initiated and organized 16 international Symposia on Wood Protection, which have been held for 32 years biennially.

According to Professor Józef Kochman, a full member of the Polish Academy of Sciences, Professor Jerzy Ważny created a school of wood protection highly influential both in Poland and abroad.

Piotr Rudniewski, Editorial Board